

**MUNI
PED**

Lidská práva v ČR

Ing. Nikola Straková

Lidská práva v ČR

- „Česká republika je svrchovaný, jednotný a demokratický právní stát založený na úctě k právům a svobodám člověka a občana,“ (čl. 1 odst. 1 Ústavy České republiky)
- Zmocněnec vlády pro lidská práva
  - Pro vnitřní aspekt lidských práv
- Ministerstvo zahraničních věcí (odbor lidských práv)
  - Za vnější aspekt lidských práva
- Listiny základních práv EU
- antidiskriminační zákon
  - č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů

2 Definiční zákon, o změně některých zákonů

Zmocněnkyně vlády pro lidská práva

- **prof. JUDr. Helena Válková, CSc.**
- spolupracuje se sekretariátem Rady vlády pro lidská práva
- spolupracuje a intenzivně komunikuje s:
  - orgány veřejné správy (státní správy i samosprávy),
  - nevládními neziskovými organizacemi
  - a odborníky na problematiku ochrany lidských práv a integrace romské menšiny do společnosti

Agenda zmocněnkyně vlády pro lidská práva

- Lidská práva
- Romská menšina
- Národnostní menšiny
- Neziskové organizace
- Zdravotně postižení
- Sociální začleňování
- Rovnost žen a mužů

Ministerstvo zahraničních věcí (odbor lidských práv)

- Vydává **koncepti podpory lidských práv a transformační**

spolupráce

- Cílem koncepce je definovat úkol a roli podpory lidských práv a transformační spolupráce v kontextu české zahraniční politiky
- Spolupracuje s mezinárodními organizacemi
  - Organizace spojených národů (OSN)
  - Rada Evropy (RE)
  - Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE)
- Zabývá se problematikou mezinárodních smluv
  - Všeobecná deklarace lidských práv
  - Evropská úmluva o ochraně lidských práv
  - Listina základních práv Evropské unie

Program transformační spolupráce

- využívá specifické zkušenosti ČR s procesem společenské transformace, budováním demokracie, jakož i nenásilným odporem proti totalitnímu režimu, který zahájení demokratizace předcházela
- Pro země, kterou jsou nám kulturně, geograficky, historicky nebo jinak blízké (ale nejen pro ně)
- Prioritní země:
  - Arménie, Barma/Myanmar, Bělorusko, Bosna a Hercegovina, Gruzie, Kosovo, Kuba, Moldavsko, Srbsko, Ukrajina

ČR v Radě OSN pro lidská práva

- na období let 2019 až 2021
- Pro ČR = ocenění svých aktivit v oblasti lidských práv a za závazek pokračovat v této politice i nadále

Nevládní organizace z oblasti lidských práv

- Amnesty International v České republice
- Human Rights Watch
- Nadace Člověk v tísni
- Český helsinský výbor
- Romské nadace
- Organizace pro pomoc uprchlíkům
- Poradna pro občanství, občanská a lidská práva
- Společnost pro ochranu náboženské svobody

– Český helsinský výbor

- sledování zákonodárné činnosti, monitoring stavu lidských práv,
- poradenství, diskuze a semináře k lidským právům, informační činnost
- helcom.cz

– Člověk v tísni

- podpora rozvoje občanské společnosti, vzdělávací projekty,
- projekt „Jeden svět na školách“,
- humanitární projekty
- www.clovekvtisni.cz

– Amnesty International

- kampaně za dodržování lidských práv
- www.amnesty.cz

– Liga lidských práv

- monitoring a analýzy situace v oblasti LP,
- informování veřejnosti
pomoc klientům, vzdělávání
- www.llp.cz

– Křesťanská mezinárodní

solidarita

- nadkonfesijní organizace pro lidská práva
- pomoc obětem náboženských represí, dětem a obětem katastrof
- www.csi-cr.cz

Dětská práva

– Sdružení zastánců dětských práv ČR

- práva dětí
- vzdělávací programy pro školy
- dci.jeja.cz

– UNICEF Česká republika

- mezinárodní organizace na podporu práv dětí
- pomoc dětem v nouzi
- pomoc dětem při katastrofách
- www.unicef.cz

Práva menšin

– Sdružení pro integraci a migraci

- právní asistence pro cizince, psycho-sociální asistence, SOS linka pro cizince
- www.migrace.com

– Centrum pro integraci cizinců

- poradenství, pomoc při jednání s úřady, pomoc při hledání bydlení a zaměstnání
- www.cicpraha.org

– Slovo 21

- boj proti rasismu a xenofobii, ochrana lidských práv, podpora vzdělávání Romů, integrace
- www.slovo21.cz

– Multikulturní centrum Praha

- vzdělávací projekty, knihovna, infocentrum pořady pro veřejnost, publikace, výzkum, klub „Multikulti“
- www.mkc.cz

– Poradna pro občanství, občanská a lidská práva

- diskriminace a rovné příležitosti, sanace rodin, bezplatná právní pomoc, státní občanství a program migrace, internetový portál diskriminace.cz
- www.poradna-prava.cz

Další

– Domácí násilí

– Obchodování s lidmi

– Týrání a zneužívání dětí

– Uprchlíctví

– Národnostní menšiny

– Rada vlády pro národnostní menšiny

– Xenofobie a rasismus

– Zdravotní handicapy

– Tělesné postižení

– Zrakové postižení

– Sluchové postižení

– Mentální postižení

– Vládní výbor pro zdravotně postižené občany

– Rovné příležitosti žen a mužů

– Rada vlády ČR pro rovné příležitosti žen a mužů

– Český helsinský výbor

– Portál „Rovné šance“

– Fórum 50 %

– Česká ženská lobby

– Gender Studies, o.p.s.

– Práva seniorů

– Český helsinský výbor

– Domov Sue Ryder

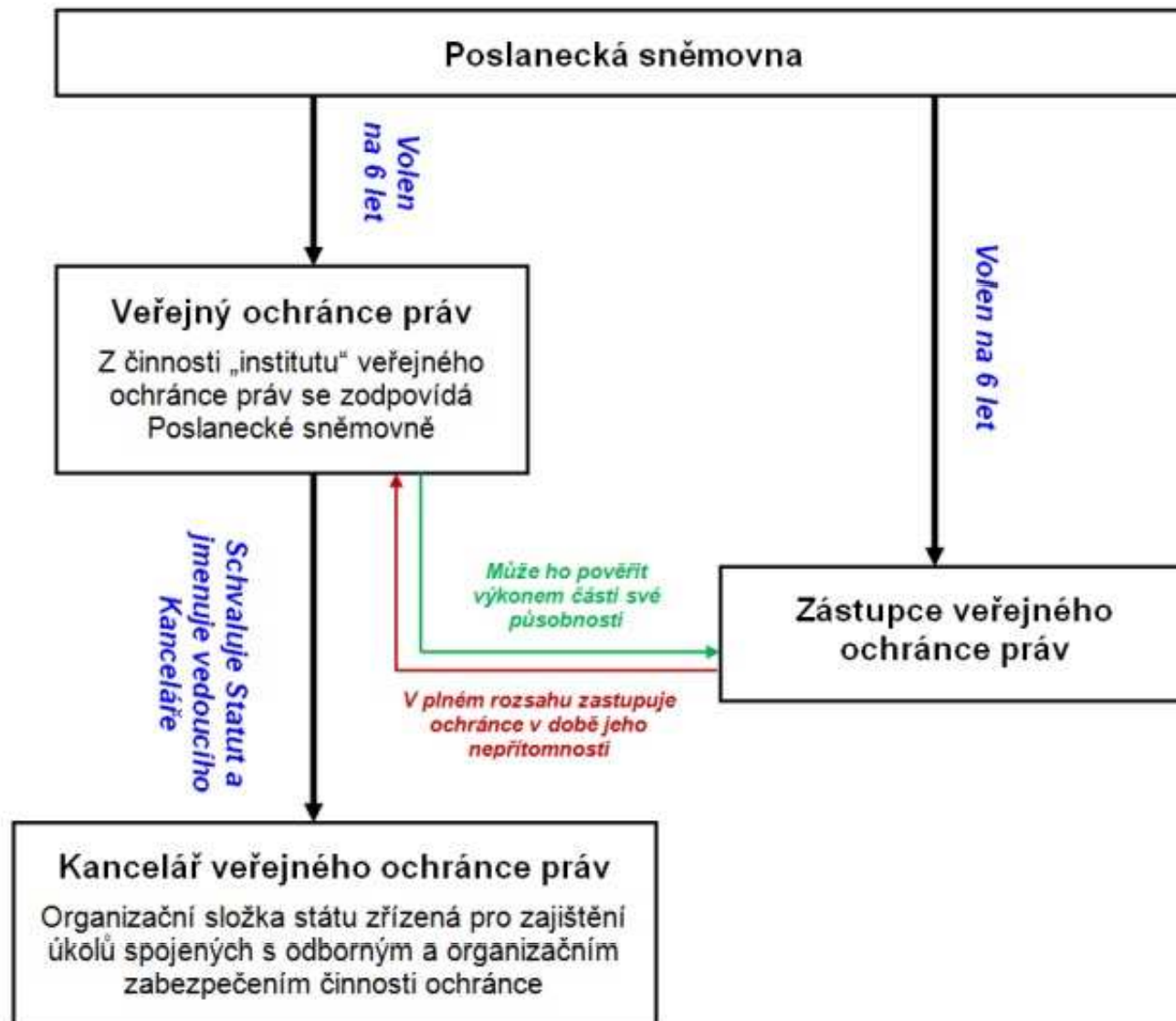
– Práva homosexuálů

– Výbor pro sexuální menšiny

– Občanské sdružení Code004

Ombudsman – veřejný ochránce práv

- k ochraně osob před jednáním úřadů a dalších institucí, vykonávajících státní správu, pokud je jejich jednání:
  - v rozporu s právem,
  - právu sice neodporuje, ale je jinak vadné či nesprávné, a tedy neodpovídá principům demokratického právního státu a principům dobré správy
  - jsou-li tyto orgány nečinné
- Zákon o veřejném ochránci práv
- je volen Poslaneckou sněmovnou na funkční období 6 let
- Sídlem ochránce je Brno

Působnost ochránce

- ministerstva a jiné správní úřady s působností pro celé území ČR a správních úřadů jim podléhajících,
- orgány územní samosprávy (tj. obce a kraje), ale pouze při výkonu státní správy, nikoli tam kde rozhodují ve vlastní působnosti (samospráva)
- Česká národní banky, pokud působí jako správní úřad,
- Rada pro rozhlasové a televizní vysílání,
- Policie České republiky s výjimkou vyšetřování, kdy působí v trestním řízení
- Armáda České republiky a Hradní stráž,

Působnost ochránce

- Vězeňská služba České republiky,
- zařízení, v nichž se vykonává vazba, trest odnětí svobody, ochranná nebo ústavní výchova a ochranné léčení,
- zdravotní pojišťovny,
- orgány soudu a státního zastupitelství při výkonu státní správy (zejména otázka průtahů v řízení, nečinnosti soudů a nevhodného chování soudců), nikoliv proti samotnému rozhodnutí soudu nebo státního zástupce.

Činnost ochránce

Ochránce jedná

- a) na základě podnětu fyzické nebo právnické osoby jemu adresovaného,
- b) na základě podnětu adresovaného poslanci nebo senátorovi, který jej ochránci postoupil,
- c) na základě podnětu adresovaného některé z komor Parlamentu, která jej ochránci postoupila, anebo
- d) z vlastní iniciativy.

Činnost ochránce

- Každý má právo obrátit se s písemným podnětem na ochránce ve věci, která patří do jeho působnosti
- Pokud ochránce podnět neodloží nebo nepostupuje, zahájí šetření a písemně o tom stěžovatele vyrozumí.
- Ochránce je oprávněn s vědomím vedoucích úřadů, a to i bez předchozího upozornění, vstupovat do všech prostor úřadů a provádět šetření. (nahlížet do spisů, klást otázky, rozmlouvat...)

Aktuální veřejná ochránkyně práv

- Anna Šabatová
- šestileté funkční období od 18. 2. 2014
- informační linka +420 542 542 888
- Jak stížnost podat a co musí obsahovat
  - <https://www.ochrance.cz/stiznosti-na-urady/jak-podat-stiznost/>